

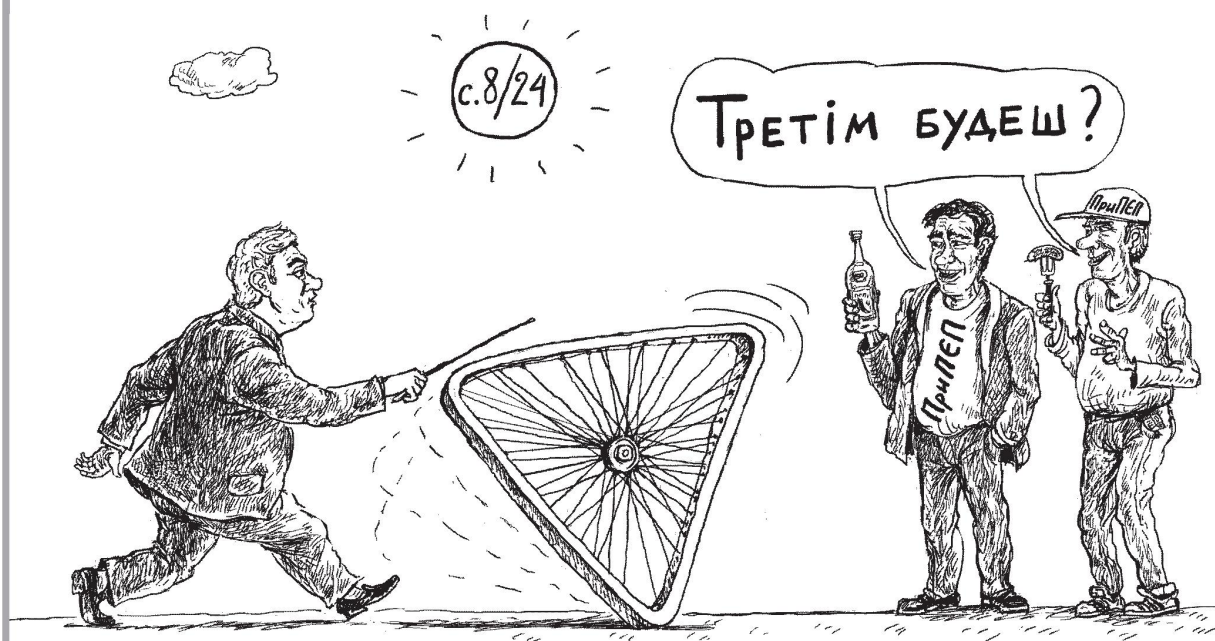
Єдина країна! Единая страна!

Бухгалтер

Усі секрети

Журнал про облік та податки для практиків (виходить 4 рази на місяць)

№ 29–30 (1033–1034) ■ Серпень (I–II) 2020

У НОМЕРІ

- Податкові накладні: нюанси коригувань
- ПриПЄПам та ЮРЕПам: що замість бартеру
- Популяризація найменування: є ПДВ
- Збиток після збитку: мінус без перенесення
- Переогляд інвалідності: ставка ЄСВ
- Штрафи за ЄСВ: під час карантину — немає
- ФОП: остання податкова декларація
- Банк загубив податок: штрафу немає, але платити знову
- КЕП для фірми: не для ФОПа
- Готівка між касами юрособи: не обмежена
- Пошук інвалідів: не обов'язок
- Виключення учасника з АТ/ТОВ: не справа суду
- Профзахворювання: відшкодування шкоди
- % нерезиденту при позиції: оподаткування

Сторінки,
де докладніше

КЛЮЧОВІ ФРАЗИ МАТЕРІАЛІВ НОМЕРА

- Помилка, що допущена в *даті складання РК*, виправленню *не підлягає*.
РК, що містить помилку в *даті* його складання, зазначають податківці, *не* відповідає *первинним документам*, на підставі яких платник формує показники податкової звітності, оскільки *не* дозволяє *ідентифікувати* операцію.
У разі *втрати* покупцем статусу *платника ПДВ* він *не може* зареєструвати *РК*. Крім того, він втрачає право на коригування *податкового кредиту*, сформованого в період його перебування в статусі *платника ПДВ*.
Якщо у постачальника *немає підстав* для складання *РК* на такого покупця, то *немає* і підстав для *коригування* податкових зобов'язань.
Навіть якщо в ПН було зазначено *лише* одне *старе* найменування фірми, ми вважаємо, що *РК* можна *не* оформляти. Адже ідентифікують платника ПДВ на підставі його *ІПН*, а *не* найменування. Тому якщо ІПН покупця вказано правильно та ПН пройшла реєстрацію в ЄРПН, то така помилка *не позбавляє права* покупця на *податковий кредит*. 4–7
-
- *Бартерникам* потрібно знайти *третього* «такого самого» — щоб товари/роботи/послуги пішли *не* назустріч один одному, а по *«трикутному колу»*: від А до Б, від Б до В, від В до А. Кожен своє *віддав*, кожен що треба *отримав*, борги *висять* і можуть завдяки постійним *відстроченням* (*кількість* яких *не* обмежена, як і встановлювані ними *нові* строки оплати) бути *вічними*, адже поки діють *відстрочення* — *прострочення* навіть не починаються. Відстежити трикутники набагато важче, ніж зустрічні постачання, які *відразу* впадають в око.
Але головне — навіть коли їх відстежено: як *змусити* зробити залік?! Хоча б навіть і через суд?!
Адже *дебітор* для кожного *не* збігається з *кредитором*! 8
-
- *Постачальник* послуг з *популяризації торговельних марок* та/або *найменування* зобов'язаний нарахувати податкові зобов'язання з *ПДВ* та скласти *податкову накладну*. 9
-
- Якщо *об'єкт* оподаткування з *податку на прибуток* у *звітному* періоді має *від'ємне* значення або дорівнює *нулю без* врахування від'ємного значення об'єкта оподаткування *попереднього* звітного року, то втрати для бюджету *не* виникають та сума пільги у вигляді обліку *минулих* збитків *не* визначається. 9
-
- *Роботодавець*, у якого працює людина з *інвалідністю*, нараховує та сплачує *ЄСВ* за таку особу в розмірі *22%* з нарахованої суми зарплати (лікарняних) *до* дати отримання *завіреної копії довідки МСЕК*, у тому числі у проміжок часу між датою, *до* якої була *встановлена* інвалідність, і датою отримання *завіреної копії довідки МСЕК після переогляду*. 9
-
- *Роботодавці звільняються* від *адміністративної відповідальності* за порушення законодавства з *єдиного соціального внеску*, вчинені у період з *1 березня* по *останній* календарний день місяця (включно), у якому *завершується* дія карантину. 10
-
- Нормами ПКУ *не* передбачено подання *ліквідаційної звітності* для *фізичних* осіб, які перебували на *спрощеній* системі оподаткування. 10

Консультації з оптимізації бізнес-процесів для збільшення прибутковості вашого бізнесу, вирішення проблем, семінари та тренінги для вас і вашого персоналу. Великий успішний досвід.

Тел. 097-406-1253; 093-498-1199

■ У разі **несвоєчасного** або перерахування **не в повному обсязі** суми податкового зобов'язання з **вини банку** платника такий платник **звільняється** від фінансової відповідальності у вигляді **штрафу** та/або **пені**, однак **не** звільняється від обов'язку **сплатити** в повному обсязі **податкове зобов'язання**. Такий висновок зроблено у Постанові Великої Палати **Верховного Суду**.

Позивач був вільний у виборі відповідного контрагенту (банку) для здійснення зберігання та переказів його коштів, тому невиконання своїх обов'язків банком-контрагентом відноситься до комерційних ризиків позивача і не може бути перекладено на державу.

10–11

■ **Податківці** роз'яснили, що особа, яка отримала **кваліфікований сертифікат відкритого ключа** як посадова особа **юридичної** особи (керівник, головний бухгалтер, уповноважена особа), **не може** використати такий сертифікат при поданні нею **податкової звітності** в електронній формі як **фізичною** особою — **підприємцем** чи особою, яка провадить **незалежну професійну діяльність**.

11

■ **Обмеження** стосуються саме розрахунків **готівкою**, а **операція між касами одного й того самого підприємства** фактично готівковим розрахунком **не є**.

11

■ **Обов'язок** підприємства щодо **створення робочих місць** для людей з **інвалідністю** — **не** супроводжується його обов'язком **підбирати** і **працевлаштовувати** таких осіб на створені робочі місця. Таку позицію підтверджує **Постанова Касаційного адміністративного суду Верховного Суду**.

12

■ **Верховний Суд** вважає, що **виключення учасника з ТОВ судом є втручанням** у господарську діяльність товариства.

12

■ З урахуванням того, що **одноразова** виплата **нерезиденту** на день зарахування коштів за договором позики **не виокремлена** як **окремий** вид доходу, що отримується нерезидентом з джерелом походження з України, та **не є** доходом у вигляді **виручки** або **інших** видів компенсації вартості товарів, виконаних робіт, наданих послуг, така виплата розглядається як **інші доходи** від провадження нерезидентом господарської діяльності на території України.

Отже, резидент, що здійснює на користь **нерезидента** одноразову виплату на день зарахування коштів за договором позики, має **утримати податок** з доходу від такої операції.

14–15

+ 3 8 (050) 300 93 99
<http://arts.in.ua/artists/vitlot>

Careful what you think.

Ексклюзивні листівки

ПОДАТКИ ТА НАВКОЛО

ПЗ — почесний обов'язок. ПК — примха буржуїна

Розрахунок коригування ПДВ: поради по суті

Питання, пов'язані із заповненням розрахунків коригування (РК) до податкових накладних (ПН), є для платників ПДВ одними з найактуальніших. Причому питання виникають найрізноманітніші, у тому числі й такі, що *не* мають *однозначного* рішення. Спробуємо відповісти на деякі з них, підкріпивши їх відповідними роз'ясненнями податківців.

1. Причини коригування

Особливості заповнення РК до ПН залежно від окремих операцій, що виникають у господарстві, розглядалися в листах ДФСУ від 22.06.2018 р. № 18983/7/99-99-15-03-02-17 (далі — лист № 18983*) та від 27.11.2018 р. № 36942/7/99-99-15-03-02-17 (далі — лист № 36942**).

1.1. Зміна номенклатури після отримання авансу

Раніше у випадках, коли в межах отриманого авансу змінювалася номенклатура (у тому числі частково), податківці радили здійснювати коригування за допомогою РК з причиною коригування 104 «Зміна номенклатури» (п. 3 розділу I листа № 18983). І, на наш погляд, це був *раціональний* підхід.

Зараз податківці в підкатегорії 101.15 ЗІР пропонують діяти *по-іншому*. На дату відвантаження до авансової ПН вони рекомендують скласти *зменшувальний* РК — на зменшення ціни (з причиною коригування 101 «Зміна ціни»), а також скласти *нову* ПН — на постачання товарних позицій, які *не були* зазначені в авансовій ПН.

Багато фахівців з цією рекомендацією *не згодні*, і ось чому. За першою подією (авансом) на весь обсяг постачання вже було оформлено ПН — тому *немає необхідності* в складанні *другої* ПН.

До того ж самі податківці в консультації ДФСУ від 12.07.2019 р. № 3241/6/99-99-15-03-02-15/ІПК (див. її в «Бухгалтері» № 30'2019 на с. 14–15) зазначали, що складання *двох і більше* ПН у разі отримання передоплати товарів/послуг однією сумою *не відповідає* нормам ПКУ та *не дає* можливості *ідентифікувати* операцію. Тому покупець *не має підстав* для фор-

мування *податкового кредиту* за сумами ПДВ, зазначеними в таких ПН.*** Тож подібні рекомендації поставлять *під загрозу податковий кредит* у покупця, який сплатив аванс єдиним платежем і отримав у результаті кілька ПН.

1.2. Зміна кількості товарів/послуг

РК з причиною 102 «Зміна кількості» складають, якщо змінюється кількість, але не змінюється ціна, у тому числі у разі *часткового повернення* товарів/передоплати; зміни *кількості* (зокрема, її збільшення після авансу).

У консультації ДФСУ від 10.05.2018 р. № 2072/6/99-95-42-03-15/ІПК (див. її в «Бухгалтері» № 21'2018 на с. 10–11) податківці розглянули ситуації, пов'язані з частковим поверненням авансу та зі зміною кількості товарів/послуг. Вони роз'яснили, що в разі зміни *кількості* коригування здійснюють за кількістю: у РК заповнюють «кількісні» гр. 7, 8, а також 11–15 (а «цінові» гр. 9–10 *не* заповнюють).

Кількість рядків у РК має бути *парною*: кожному коригованому рядку ПН відповідають два рядки РК (–/+ , –/+ тощо). Тобто рядок ПН зі старою кількістю змінюють на рядок з новою кількістю.

Якщо відбувається *повернення* авансу або товару, то слід використовувати код причини коригування «103». Нагадаємо, що в листі № 36942 податківці дозволили зазначати в РК різні коди причин коригування з груп «101–104», наприклад, у разі одночасної зміни кількості одного товару, повернення іншого або перегляду ціни на третій.

1.3. Зміна ціни

У підкатегорії 101.15 ЗІР податківці з'ясували, що РК з причиною 101 «Зміна ціни» складають, якщо змінюється ціна, але не змінюється кількість, наприклад у разі знижок; зміни ціни (припустімо, під час зростання ціни у зв'язку зі зміною курсу). Тоді на дату повернення *надміру сплачених* коштів постачальник складає *РК*, а на дату отримання *доплати* складає *збільшувальний* РК. Коригування проводять за *ціною*: у РК заповнюють «цінові» гр. 9, 10, а також гр. 1–6, 11–15 (а от «кількісні» гр. 7, 8 *не* заповнюють).

Кількість рядків у РК знову ж таки має бути *парною*, кожному коригованому рядку ПН відповідають два рядки РК (–/+ , –/+ тощо). Тобто рядок ПН зі старою ціною замінюють рядком ПН з новою ціною.

* Див. його в «Бухгалтері» № 27–28'2018 на с. 15–21.

** Див. його в «Бухгалтері» № 47'2018 на с. 14–22.

*** До речі, такі роз'яснення податківці давали і раніше, наприклад у консультації ГУ ДФС у Дніпропетровській області від 29.03.2019 р. № 1340/ІПК/04-36-12-01-16.

2. Помилки в РК: чи можна виправити

2.1. Помилка в даті складання РК: що робити

Платником податку було складено ПН на дату отримання *авансу* за товари/послуги. У розрахунку коригування, складеному і зареєстрованому в ЄРПН у зв'язку з поверненням такого авансу покупцю, *невірно* вказано *дату* його складання. При цьому таким РК виведено *в нуль* показники ПН, до якої він складався. Чи можна виправити помилку в *даті складання* РК, яким *обнулено* показники ПН?

На це питання податківці відповіли в консультації ДПСУ від 24.10.2019 р. № 981/6/99-00-07-03-02-15/ІПК (див. її в «Бухгалтері» № 45'2019 на с. 16–17). У ній вони зазначили, що постачальник має право зменшити суму податкових зобов'язань тільки на підставі належним чином складеного відповідно до норм ПКУ та зареєстрованого в ЄРПН РК до ПН (п/п. 192.1.1 ПКУ). Це означає, що помилка, допущена в *даті складання* РК, виправленню *не підлягає*.

РК, що містить помилку в даті його складання, зазначають податківці, *не* відповідає *первинним документам*, на підставі яких платник формує показники податкової звітності, оскільки *не* дозволяє *ідентифікувати* операцію.

До речі, подібний підхід вже було відображено в консультації ДФСУ від 05.04.2019 р. № 1474/6/99-99-15-03-02-16/ІПК (див. її у «Бухгалтері» № 18'2019 на с. 20).

2.2. Зареєстровано неправильний РК: як виправити

ДФСУ у консультації від 15.01.2019 р. № 144/6/99-99-15-03-02-15/ІПК (див. її в «Бухгалтері» № 5'2019 на с. 16–17) роз'яснила, як виправитися, якщо підприємство припустилося помилки в *ПН* та *РК* до неї.

Щоб виправити помилки в складених РК, необхідно відкоригувати *всі неправильні* на дату коригування *рядки* ПН. Для цього слід скористатися інформацією про показники ПН з урахуванням усіх зареєстрованих до неї РК, отриманою за допомогою *електронного сервісу* (особистий кабінет Електронного кабінету в розділі «Єдиний реєстр податкових накладних»).

При цьому кожному коригованому рядку мають відповідати *два* рядки РК:

— у *першому* «обнулюється» (сторнується) рядок ПН з помилкою. Коли заповнюється графа 1.2, необхідно правильно вказати *порядковий номер* коригованого рядка ПН;

— у *другому* зазначаються *правильні* показники. У графі 1.2 цього рядка вказується *новий* номер рядка, якого *немає* в ПН, до якої складено цей РК.

Податківці також підкреслили, що в графі 2.1 в обох рядках РК зазначається умовний код «302», що відповідає причині коригування «Усунення неоднозначностей».

Нагадаємо, коли складається РК з причиною «*Усунення неоднозначностей*»: його складають для виправлення помилок (неоднозначностей), що виникли після коригування ПН попереднім(и) РК, але тільки якщо після такого коригування *підсумкові* показники ПН *не обнулилися* (див. лист № 18983).

2.3. Неправильний код причини коригування в РК: чи буде податковий кредит

ДПСУ у консультації від 03.07.2020 р. № 2663/6/99-00-05-06-02-06/ІПК розглянула випадок, коли постачальник під час збільшення вартості відвантаженого товару склав та зареєстрував у ЄРПН РК до ПН, у графі 2.1 розділу Б якого помилково зазначив *неправильний код* причини коригування «104» (зміна номенклатури).

Податківці зазначили, що *умовні коди* коригування *не* належать до *обов'язкових* реквізитів ПН, перелік яких встановлений п. 201.1 ПКУ. Тому допущені помилки при їх заповненні *не впливатимуть* на право відображення *податкового кредиту* з ПДВ покупця товарів (звісно, за умови правильного заповнення інших реквізитів та реєстрації ПН у ЄРПН).

3. Складання РК в окремих випадках

3.1. Складання РК до зайво складених ПН

Проблема *зайво складеної* ПН є загальновідомою, і ми про неї писали неодноразово (див., наприклад, редакційні коментарі до консультацій ДФСУ від 08.05.2018 р. № 2055/6/99-99-15-03-02-15/ІПК та від 02.11.2018 р. № 4677/6/99-99-15-02-02-15/ІПК у «Бухгалтері» № 20'2018 на с. 11–12 та № 45'2018 на с. 21 відповідно).

Річ у тім, що якщо *не показувати* зайву ПН з РК у декларації (як того вимагали податківці!), то неминуче виникають проблеми з *реєстраційним лімітом*. Він буде *занижений* через появу показника $\Sigma_{\text{Перевиз}}$, що зменшує ліміт реєстрації.

Звичайно, платники ПДВ знаходили різні виходи із «зайвого» ПН-непорозуміння. Але з 01.12.2018 р. новий п. 24 Порядку заповнення податкової накладної, затвердженого наказом Мінфіну від 31.12.2015 р. № 1307 (далі — *Порядок* № 1307), дозволив законно обнулити помилкову ПН за допомогою особливого РК з *новим* типом причини «20».

У консультації ГУ ДФС у м. Києві від 11.01.2019 р. № 95/ІПК/26-15-12-01-18 (див. її в «Бухгалтері» № 5'2019 на с. 20–21) податківці роз'яснили, як складати РК у разі реєстрації *двох і більше* ПН, складених на *одну* операцію з постачання товарів/послуг. Платник ПДВ *сам обирає*, яка з кількох складених ним на одну й ту саму операцію ПН є *правильною*, а яка — *зайво* складеною. Якщо помилкових ПН декілька, то РК складається до *кожної помилкової* ПН — головне, щоб залишалася *одна правильна* ПН.

3.2. Складання РК до зведених ПН

Нагадаємо, що для коригування зведених ПН використовують *спеціальні* причини: «201» (компенсуючі ПН за п. 198.5 ПКУ); «202» (розподільчі ПН за п. 199.1 ПКУ); «203» («мінбазні» ПН за п. 201.4 ПКУ).

Такі зведені ПН заповнюють по-особливому. У *компенсуючих/розподільчих* ПН не заповнюють гр. 3.1, 3.2, 3.3, 5–9, 11, а в «мінбазних» — не заповнюють гр. 3.1, 3.2, 3.3, 4, 5, 11 (п/п. 10 п. 16 Порядку № 1307). І якщо вони не підлягали заповненню в ПН, то їх не заповнюють і в РК.

Про те, як складається РК до зведеної ПН, складеної на суму *перевищення бази над фактичною ціною*, у тому числі в разі коригування *всієї* суми перевищення, податківці відповіли в підкатегорії 101.15 ЗІР (див. інформацію про це в п. 2 рубрики «Док-огляд» у «Бухгалтері» № 6'2019 на с. 28).

А як за допомогою РК виправити помилки в *компенсуючій* ПН?

У консультації ДФСУ від 25.03.2019 р. № 1232/6/99-99-15-03-02-15/ІПК (див. її в «Бухгалтері» № 15'2019 на с. 18–19) податківці роз'яснили, що в цьому випадку платнику ПДВ необхідно:

— скласти і зареєструвати в ЄРПН РК до ПН, складеної тільки на *часткову* суму податкових зобов'язань, що підлягали нарахуванню (нарахованих не в повному обсязі). У такому РК необхідно *вивести в нуль* показники цієї ПН, вказавши в графі 2.1 код причини коригування «201»;

— скласти і зареєструвати в ЄРПН *нову* ПН на *всю* суму податкових зобов'язань (*повний* обсяг), які повинні були визначатися за п. 198.5 ПКУ, навівши в графі 2 зазначеної ПН повну інформацію про відповідні ПН. У *новій* ПН зазначається *дата складання*, що відповідає *даті виникнення* податкових зобов'язань згідно з п. 198.5 ПКУ.

Чи можна за допомогою *одного* РК виправити сумову помилку в ПН — див. у «Бухгалтері» № 17'2019 на с. 9.

3.3. Як скласти РК за рішенням суду

ДФСУ у консультації від 08.05.2019 р. № 2038/6/99-99-15-03-02-15/ІПК (див. її в «Бухгалтері» № 21'2019 на с. 16–17) надала, що згідно з п. 192.1 ПКУ постачальник і покупець коригують податкові зобов'язання та податковий кредит, якщо після постачання товарів/послуг *змінилася сума компенсації* їх вартості, а саме відбувся *перегляд* ціни; товари *повернуто* особі, яка їх надала; постачальник повернув суму *передоплати*.

У такому випадку постачальник складає РК до ПН на *дату виникнення* податкових зобов'язань за операцією. У графі 2.1 розділу Б такого РК зазначають код *причини* коригування, який відповідає причині, за якою здійснюється таке коригування.

Податківці зазначили, що, якщо коригування здійснюється на підставі *судового рішення*, графу 2.1 необхідно заповнити виходячи з того, у зв'язку з чим суд ухвалив таке рішення, а також виходячи із суті *господарських* операцій, що здійснюються у зв'язку з його виконанням, підтверджених бухгалтерськими документами.

3.4. Помилка в ІПН покупця, який знявся з ПДВ-реєстрації: чи можна скласти РК

У консультації ДФСУ від 06.08.2019 р. № 3675/6/99-99-12-02-01-15/ІПК (див. її в «Бухгалтері» № 31–32'2019 на с. 22–23) податківці повідомили: якщо *отримувач* (покупець), помилковий ІПН якого вказали в ПН, вже *не є платником* ПДВ, він *не може* зареєструвати в ЄРПН «виправний» РК. При цьому *не можна виключити* з ЄРПН зареєстровану платником податку ПН за його зверненням. ДФС може *скасувати* реєстрацію ПН/РК за *рішенням суду*.

Про те, як зареєструвати РК, якщо покупець вже *не є платником* ПДВ і *повертає* товар, — див. публікацію в «Бухгалтері» № 15'2019 на с. 11. Проаналізувавши відповідні норми ПКУ та Порядку № 1307, автор дійшов *невтішних* висновків.

Висновок 1. У разі *втрати* покупцем статусу *платника ПДВ* він *не може* зареєструвати РК. Крім того, він втрачає право на коригування *податкового кредиту*, сформованого в період його перебування в статусі *платника* ПДВ.

Висновок 2. Якщо у постачальника *немає підстав* для складання РК на такого покупця, то *немає* і підстав для *коригування* податкових зобов'язань.

3.5. Чи можливий РК до ПН, ще не зареєстрованої в ЄРПН

За операцією постачання послуг платник ПДВ — постачальник склав ПН, але її *не було зареєстровано* в ЄРПН. Після постачання послуг було *зменшено* суму компенсації їх вартості.

У консультації ДФСУ від 25.02.2019 р. № 729/6/99-99-15-03-02-15/ІПК (див. її в «Бухгалтері» № 10–11'2019 на с. 18) податківці роз'яснили, що такий платник ПДВ — постачальник має право *зменшити* податкові зобов'язання тільки *після реєстрації* в ЄРПН покупцем (отримувачем) послуг відповідного

Консультації з оптимізації бізнес-процесів для збільшення прибутковості вашого бізнесу, вирішення проблем, семінари та тренінги для вас і вашого персоналу. Великий успішний досвід.

Тел. 097-406-1253; 093-498-1199

РК. Причому такий РК може бути зареєстрований в ЄРПН тільки *після реєстрації* в ЄРПН постачальником **ПН**, до якої він складений, і за умови що з дати складання такої ПН *не* минуло 1095 календарних днів.

Зі *свого* боку нагадаємо, що, по суті, можливість реєстрації ПН/РК є *безтерміновою*: у п. 201.10 ПКУ немає згадки про те, що *термін* реєстрації яким-небудь чином *обмежується*.* Однак податківці *само-стійно* встановили максимальний термін реєстрації ПН/РК — 1095 днів з дати складання (консультація ДФСУ від 01.06.2018 р. № 2404/6/99-99-15-03-02-15/ІПК). Саме такий *максимально* можливий *термін реєстрації* закріплено в *СЕА ПДВ*.

Тож зареєструвати ПН вийде, тільки якщо з дати її складання / виникнення податкових зобов'язань не минуло 1095 днів.

А от зареєструвати **РК** до ПН вийде, тільки коли:

- 1) з дати складання коригованої **ПН** ще *не* минуло 1095 днів. Якщо з дати складання ПН минуло більше 1095 днів, система РК на реєстрацію *не* пропустить;
- 2) з дати складання самого **РК** теж *не* минуло 1095 днів.

Якщо одна з умов *не* виконується, то система просто *не* пропустить такий РК (консультація ДФСУ від 01.06.2018 р. № 2404/6/99-99-15-03-02-15/ІПК; підкатегорія 101.16 ЗІР).

3.6. Покупець змінив найменування: чи потрібен РК

Це залежить від того, *коли саме* відбулася зміна найменування контрагента. При цьому потрібно врахувати *дві дати*: дату *внесення відомостей* до ЄДР у зв'язку зі зміною найменування та дату *перереєстрації* платником ПДВ у зв'язку зі зміною найменування.

Нагадаємо, що інформація зі статутних документів про нове найменування юрособи спочатку вноситься до *ЄДР*, а потім до *реєстру* платників *ПДВ* у порядку, визначеному *Положенням про реєстрацію платників податку на додану вартість*, затвердженим наказом Мінфіну від 14.11.2014 р. № 1130 (далі — *Положення № 1130*). У проміжку між цими датами при складанні ПН/РК слід зазначати одночасно як *старе*, так

* Доречі, *такого самого* висновку дійшли і *Верховний Суд* у Постанові від 05.12.2019 р. у справі № 820/3401/17 (www.reyestr.court.gov.ua/Review/86162053), а також Окружний адміністративний суд м. Києва в рішенні від 01.08.2019 р. у справі № 826/9363/17 (www.reyestr.court.gov.ua/Review/83441459).

Тож суди дають добро *на реєстрацію* РК через 1095 днів.

і *нове* найменування, а з дати перереєстрації в ПДВ-реєстрі — тільки *нове* (п. 4.1, 4.3 Положення № 1130). Про це йдеться і в консультації «великоофісних» платників податків від 08.02.2019 р. № 453/ІПК/28-10-27-01-11 (див. її в «Бухгалтері» № 9'2019 на с. 14). Оскільки в запиті були наведені конкретні дати внесення змін до ЄДР та перереєстрації платника ПДВ, податківці зазначили *періоди*, у яких підприємство повинно зазначати *тільки старе* найменування і два найменування (*старе* і *нове*). Але навіть якщо в ПН було зазначено *лише* одне *старе* найменування фірми, ми вважаємо, що **РК** можна *не* оформляти. Адже ідентифікують платника ПДВ на підставі його **ІПН**, а *не* найменування. Тому якщо **ІПН** покупця вказано правильно та ПН пройшла реєстрацію в ЄРПН, то така помилка *не позбавляє права* покупця на *податковий кредит* (консультація ДФСУ від 21.05.2018 р. № 2231/6/99-99-15-03-02-15/ІПК).

3.7. Як скласти РК до ПН, складеної на не платника ПДВ, якщо покупець виявився платником ПДВ

На це питання було надано відповідь у «Бухгалтері» № 17'2019 на с. 10–11.

Нагадаємо, що *помилкові* ПН та РК *не* відображаються в ПДВ-декларації (підкатегорія 101.23 ЗІР, консультація ДФСУ від 29.01.2018 р. № 313/6/99-99-15-03-02-15/ІПК).

У ПДВ-звітності відображають тільки *реальні* постачання, а за *помилковою* ПН вони *відсутні*. Але *на практиці* до декларації з ПДВ *іноді включають* помилкові ПН та РК. Це робиться з метою *компенсації* суми *реєстраційного ліміту* та показника $\Sigma_{\text{Перевини}}$. Якщо помилкова ПН та обнулюючий РК до неї потраплять до *різних* періодів, з'являється *незникаюче* $\Sigma_{\text{Перевини}}$. Щоб це оминати, платники змушені дотримуватися варіанта з відображення в ПДВ-звітності *помилкової* ПН та «виправного» до неї РК.

В аналізованій ситуації автор рекомендує спробувати довести, що операції за ПН та складеними РК є помилковими, а точніше *фіктивними*, і повідомити про це податківцям одразу в звітному *періоді складання* таких документів, оскільки ЄРПН *не розрізняє*, які ПН *справжні*, а які *помилкові*. На думку автора, у цій ситуації застосовується умовний код причини коригування 103 «Повернення товару або авансових платежів».

Алла Погребняк

БЕРЕЗІВСЬКА®

Природна свіжість «Березівської» втамовує спрагу та додає свіжих сил організму. Крім того, «Березівську» просто приємно пити. Завдяки невисокій мінералізації її також можна вживати як прохолоджуючий напій, присмний смак та свіжість якого приємно втамовують спрагу та піднімають загальний тонус організму. Відмінна якість мінеральної води «Березівська» підтверджена у 2012 році міжнародним сертифікатом ISO 9001:2009.

www.berezivska.ua ☎ (057) 757-48-86, 703-21-66

Безподатковий трикутник

Бартер на ЄП: без бартеру і без оподаткування

Винаходити колесо — справа безперспективна: випередили. Тим більше безперспективно про колесо розповідати: усі знають. Але — виявляється, не всі. Тож доведеться. До того ж колесо це — *трикутне*.

Ті, хто про нього *не знає* і при цьому хоче *бартер*-нутися, перебуваючи на *єдиному* податку, намагаються грубо обійти *заборону ПриПЄПам і ЮРЄПам* проводити *негрошові* розрахунки (п. 291.6 ПКУ*) — обійти тим, що вони просто *не показують* бартер, а спокійно залишають *висячими* зустрічні заборгованості, що виникли після взаємної *передачі* один одному товарів/робіт/послуг. Типу, ми *не* бартерувалися, ми один одному *заборгували*, от як *розрахуємося* — тоді й *заплатимо* ЄП.

Податківці ж у таких випадках вимагають *заліку*, який означає *не тільки* заборонений бартер, але й необхідність сплатити ЄП *обом* бартеристам з *матеріального/нематеріального* доходу (п. 292.1 у сукупності з 292.3 — *залік* при цьому *прирівнюють* до письмового договору, що *не* передбачає [начебто «прямої»] *компенсації*; законним є це прирівнювання

* Наводимо п. 291.6 ПКУ:

«Платники єдиного податку *першої* — *третьої* груп повинні здійснювати розрахунки за відвантажені товари (виконані роботи, надані послуги) *виключно в грошовій* формі (готівковій та/або безготівковій)». За *недотримання* — *позбавлення* єдиноподаткового статусу після закінчення податкового (звітного) періоду (*рік* — для груп 1 та 2; *квартал* — для групи 3, що встановлено в 294.1, а також у 296.2 та 296.3). Цього вимагає п/п. 4 п/п. 298.2.3 у сукупності з п/п. 3 п. 299.10 (див. також ч. 1 п. 299.11).

Див., крім того, на цю тему «Бухгалтер» № 10'2020, с. 4–5, та № 17–20'2020, с. 7.

чи ні — питання *окреме*, але таке прирівнювання/оподаткування є *логічним*, на практиці *працює* і судами *не* скасовується).

У разі ж *відмови* від заліку — загрожують звернутися до *суду*, де перспективи бартеристів відкласти наслідки до взаємних *оплат* (варіант: *закінчення* строків *позовної давності*) є не дуже сприятливими.

Набагато *грамотніше* роблять ті, хто користується «*трикутним колесом*» (безподатковим *трикутником*). Для цього *бартерникам* потрібно знайти *третього* «такого самого» — щоб товари/роботи/послуги пішли *не* назустріч один одному, а по «*трикутному колу*»: від А до Б, від Б до В, від В до А.

Кожен своє *віддає*, кожен що треба *отримує*, борги *висять* і можуть завдяки постійним *відстроченням* (*кількість* яких *не* обмежена, як і встановлювані ними *нові* строки оплати) бути *вічними*, адже поки діють *відстрочення* — *прострочення* навіть не починаються.

Відстежити трикутники набагато важче, ніж зустрічні поставання, які *відразу* впадають в око.

Але головне — навіть коли їх відстежено: як *змусити* зробити залік?! Хоча б навіть і через суд?!

Адже *дебітор* для кожного *не* збігається з *кредитором*!

А навіть і *не знає*, що *Б*, який йому заборгував, щось віддав тому самому *В*, який зовсім *інше* віддав *А*!

І всі *інші* теж *не знають* нічого зайвого *аналогічно*!

Схема *стара* (старіше за саму *спрощену* систему, вона — ровесниця *касового* методу!), але *жива* і *працює*...

Олександр Кірш

До відома читачів

Зворотний зв'язок за *неспеціальними* питаннями (зазвичай *організаційними*) — за тел. 067-803-96-71.

Рукописи (і т. ін.) *не повертаються* та *не рецензуються*.

Передрук авторських матеріалів припустимий лише за умови *письмового узгодження* з редакцією.

Виділення в текстах (у тому числі в документах) — *редакційні*.

Усі публікації — неофіційні, **переклади** — виконано редакцією журналу!

На критику — *відповідаємо*.

Відпочинок душі — на сайті О. Кірша www.samoe.in.ua

Словом «**ФОП**» позначається будь-яка *фізична особа* — *підприємець* незалежно від системи її оподаткування; словами «**ЮрЄП**» і «**ПриПЄП**» позначається відповідно: «*юрособа на єдиному податку*» та «*приватний підприємець на єдиному податку*».

Заєць (див. *ліворуч*) позначає текст для *обережних* читачів,
а **лев** (див. *праворуч*) — для *сміливих*.

Наші реквізити:

т/р UA393516070000002600881955631 у відділенні № 19 «ПАО БАНК ГРАНТ»,
МФО 351607, код ЄДРПОУ 38775379; отримувач — ТОВ «ПРЕС-ЕКСПРЕС 2013».

ДОК - ОГЛЯД

Нове вийшло

1. Популяризація торговельної марки: чи буде ПДВ

Податківці в консультації ДПСУ від 22.05.2020 р. № 2164/6/99-00-07-03-02-06/ІПК роз'яснили, що постачання послуг з популяризації *торговельних марок* та/або *найменувань* у розумінні норм п/п. 14.1.185 та п. 185.1 ПКУ є операцією з *постачання послуг*, яка підпадає під об'єкт оподаткування ПДВ. Зрозуміло, якщо місцем постачання таких послуг відповідно до ст. 186 ПКУ визначено митну територію України.

Постачальник послуг з *популяризації торговельних марок* та/або *найменування* зобов'язаний нарахувати податкові зобов'язання з *ПДВ* та скласти *податкову накладну* на адресу товариства. У свою чергу, товариство на підставі зареєстрованої податкової накладної включає суми ПДВ до складу податкового кредиту.

Зі *свого* боку зазначимо, що такі правовідносини мають *змішану* природу. Вони поєднують одночасно як ознаки операцій з надання *фінансової підтримки* заходів виходячи з визначення терміна «спонсорство»*, так і ознаки операцій з *отримання послуг*. Адже за надані кошти товариство отримує послуги з розміщення торговельних марок та/або свого найменування на матеріалах і ресурсах організаторів заходів у строки та на умовах, що визначені у договорах.

Податківці для визначення порядку оподаткування здійснюваних платником операцій звернулися до бухгалтерського принципу *превалювання сутності* над *формою*. За ним операції враховують відповідно до їх *сутності*, а не лише виходячи з *юридичної* форми (ст. 4 Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»). Вони також підкреслили, що для цілей податкового обліку беруться до уваги *економічні наслідки*, створені госпопераціями, а не особливості їх *оформлення*.

2. Як розраховується пільга з податку на прибуток, якщо переноситься від'ємне значення з попереднього року, але звітний період також збитковий

У підкатегорії 102.10 ЗІР податківці нагадали, що у додатку ІІІ до податкової декларації з податку на прибуток підприємств відображається *сума податку* на прибуток, яку платник податку не сплатив до бюджету у зв'язку з отриманням податкових *пільг*.

Вони роз'яснили, що сума пільги, передбаченої п/п. 140.4.4 ПКУ, розраховується таким чином:

* Міститься в Законі «Про рекламу».

сума *від'ємного* значення *попереднього* звітного року в межах суми прибутку звітного періоду × розмір *базової ставки* податку : 100.

Якщо *об'єкт* оподаткування з *податку на прибуток* у звітному періоді має *від'ємне* значення або дорівнює *нулю* без врахування від'ємного значення об'єкта оподаткування *попереднього* звітного року, то втрати для бюджету не виникають та сума пільги у вигляді обліку *минулих* збитків не визначається.

3. Яка ставка ЄСВ діє в період переогляду в МСЕК працівника з інвалідністю

Головне управління ДПС у м. Києві в консультації від 14.07.2020 р. № 2862/10/26-15-33-18-12-ІПК відреагувало на запит платника ЄСВ, який нараховує зарплату особі з інвалідністю.

Столичні податківці нагадали, що підтверджує встановлення працівнику інвалідності та служить підставою для ЄСВ у розмірі 8,41% завірена *копія довідки* до *акта огляду* в медико-соціальній експертній комісії про встановлення групи інвалідності (далі — *МСЕК*).

Нараховують ЄСВ на суми заробітної плати (доходу), допомоги з тимчасової непрацездатності та допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами працюючим особам з інвалідністю в розмірі 8,41% з *дати встановлення* групи інвалідності, але не *раніше отримання* роботодавцем завіреної *копії довідки* МСЕК. Завершують застосування пільгової ставки ЄСВ датою скасування інвалідності на підставі рішення даної комісії. При цьому до *дати* отримання завіреної зазначеної довідки та після дати скасування інвалідності роботодавець нараховує ЄСВ у розмірі 22% визначеної бази нарахування.

Тому *роботодавець*, у якого працює людина з *інвалідністю*, нараховує та сплачує ЄСВ за таку особу в розмірі 22% з нарахуваної суми зарплати (лікарняних) до *дати отримання завіреної копії довідки МСЕК*, у тому числі у проміжок часу між датою, до якої була *встановлена* інвалідність, і датою отримання *завіреної копії довідки МСЕК після переогляду*.

Якщо працівник надає роботодавцю в місяці встановлення йому інвалідності *листок непрацездатності* на минулі періоди, ЄСВ нараховують за такі періоди в розмірі 8,41%.

4. Під час карантину адмінштрафи за порушення з ЄСВ не застосовуються

Податківців запитали: чи накладаються *адмінштрафи* за порушення з *ЄСВ* у період *карантину*?

У підкатегорії 201.09 ЗІР податківці роз'яснили, що згідно з п. 9^{II}.1 розділу VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону *про ЄСВ* тимчасово штрафні санкції, визначені частиною *одинадцятою* ст. 25 Закону про ЄСВ, *не* застосовуються за *такі* порушення, вчинені у період з *1 березня* по *останній* календарний день місяця (включно), у якому *завершується* дія карантину:

— *несвоєчасна* сплата (*несвоєчасне* перерахування) єдиного внеску;

— *неповна* сплата або *несвоєчасна* сплата суми єдиного внеску одночасно з видачею сум виплат, на які нараховується єдиний внесок (авансових платежів);

— *несвоєчасне* подання *звітності*, передбаченої Законом про ЄСВ, до податкових органів.

Крім того, протягом періоду з *1 березня* по *останній* календарний день місяця (включно), у якому завершується дія карантину, платникам єдиного внеску *не* нараховується *пеня*, а нарахована *пеня* за ці періоди підлягає *списанню* (п. 9^{II}.2 розділу VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону про ЄСВ).

Отже, *роботодавці звільняються* від *адміністративної відповідальності* за порушення законодавства з *єдиного соціального внеску*, вчинені у період з *1 березня* по *останній* календарний день місяця (включно), у якому *завершується* дія карантину.

При цьому положення ст. 38 КУпАП щодо порушень, вчинених у такий період, *не* застосовуються.

5. Коли ФОП, що ліквідується, подає останню (ліквідаційну) податкову декларацію

Податківців запитали: за який звітний період, у який строк та у якому вигляді (електронному або на паперових носіях) фізособи, щодо яких до ЄДР внесено запис про припинення підприємницької діяльності — ФОПа, подають *останню (ліквідаційну)* податкову декларацію (крім ЄСВ)?

У підкатегорії 129.02 ЗІР податківці роз'яснили: фізособи, які перебували на *загальній* системі, щодо яких до ЄДР внесено запис про *припинення підприємницької* діяльності фізичної особи — підприємця, подають *ліквідаційні* податкові декларації про майновий стан і доходи за отриманими доходами на загальній системі оподаткування *востаннє* за звітний період з *дня*, що настає за днем *закінчення попереднього* базового податкового (звітного) періоду, до *останнього* дня календарного місяця, у якому проведе-

но *державну реєстрацію припинення* підприємницької діяльності, у строки, встановлені ПКУ для *місячного* податкового періоду.

Нормами ПКУ *не* передбачено подання *ліквідаційної звітності* для *фізичних* осіб, які перебували на *спрощеній* системі оподаткування.

Фізичні особи, які перебували на *спрощеній* системі оподаткування, щодо яких до ЄДР внесено запис про *припинення підприємницької* діяльності фізичної особи — підприємця, подають податкові декларації платника *єдиного* податку — фізичної особи — підприємця *востаннє* за *податковий* (звітний) квартал, у якому проведено *державну реєстрацію припинення* підприємницької діяльності, нарастаючим підсумком з початку року протягом *40* календарних днів, що настають за *останнім* календарним днем звітного (податкового) кварталу.

Ліквідаційна податкова декларація про майновий стан і доходи та *остання* податкова декларація платника *єдиного* податку — фізичної особи — підприємця подається за вибором платника податків відповідно до п. 49.3 ПКУ.

Поряд з цим, зазначили податківці, якщо платник *єдиного* податку — фізична особа — підприємець подає *останню* податкову декларацію платника єдиного податку — фізичної особи — підприємця *до закінчення* звітного періоду відповідно до п/п. 49.18.8 ПКУ, то така декларація подається *особисто* (уповноваженою на це особою) або надсилається *поштою з повідомленням* про вручення та *описом* вкладення.

6. Верховний Суд роз'яснив наслідки затримки сплати податків з вини банку

У разі *несвоєчасного* або перерахування *не в повному обсязі* суми податкового зобов'язання з *вини банку* платника такий платник *звільняється* від фінансової відповідальності у вигляді *штрафу* та/або *пені*, однак *не* звільняється від обов'язку *сплатити* в повному обсязі *податкове зобов'язання*. Такий висновок зроблено у Постанові Великої Палати *Верховного Суду від 01.07.2020 р.* у справі № 804/4602/16.

Суд зазначив, що відповідно до п. 129.6 ПКУ за *порушення строку* зарахування податків до бюджетів або державних цільових фондів з *вини банку* такий банк сплачує *пеню* та *штрафні* санкції, а також несе іншу відповідальність, встановлену цим Кодексом, за порушення порядку *своєчасного* та *повного* внесення податків, зборів, платежів до бюджету або державного цільового фонду. При цьому *платник* податків *звільняється* від відповідальності за *несвоєчасне* або перерахування *не в повному обсязі* таких податків, зборів та інших платежів до бюджетів та державних цільових фондів, включаючи нараховану *пеню* або *штрафні* санкції.

Верховний Суд дійшов висновку, що платник звільнений від відповідальності у вигляді штрафу та/або пені за порушення строків або неповний обсяг перерахованого податкового зобов'язання у разі, якщо такі дії або бездіяльність вчинені обслуговуючим його банком, оскільки вини та/або умислу у невчасній чи не в повному обсязі сплаті податкового зобов'язання у діях платника у цьому випадку немає.

Водночас звільнення платника від відповідальності за порушення строків погашення податкового зобов'язання не свідчить про звільнення від обов'язку виконати податкове зобов'язання.

Крім того, саме у платника податків, а не у відповідного державного органу, існували договірні відносини із банком, цей банк у даному випадку надавав платнику податків відповідні банківські послуги як контрагент по господарському договору про банківське обслуговування. Позивач був вільний у виборі відповідного контрагенту (банку) для здійснення зберігання та переказів його коштів, тому невиконання своїх обов'язків банком-контрагентом відноситься до комерційних ризиків позивача і не може бути перекладено на державу.

Нагадаємо, що подібну позицію було відображено й у листі ДФСУ від 24.01.2017 р. № 1575/7/99-99-12-03 («Бухгалтер» № 7'2017, с. 20–22; див. також «Бухгалтер» № 27–28'2018, с. 11).

7. Чи можна кваліфікований електронний підпис посадової особи юрособи використати при поданні нею декларації як ФОПом

Податківців запитали: чи може особа, яка отримала кваліфікований сертифікат відкритого ключа як посадова особа **ЮО** (керівник, головний бухгалтер, уповноважена особа), використати такий сертифікат при поданні нею податкової звітності в електронній

формі як **ФОПом** або особою, яка провадить **незалежну професійну діяльність**?

У підкатегорії **129.03 ЗІР податківці** роз'яснили, що особа, яка отримала **кваліфікований сертифікат відкритого ключа** як посадова особа юридичної особи (керівник, головний бухгалтер, уповноважена особа), не може використати такий сертифікат при поданні нею податкової звітності в електронній формі як фізичною особою — підприємцем чи особою, яка провадить незалежну професійну діяльність, оскільки цей сертифікат засвідчує належність відкритого ключа юридичній особі та підтверджує її ідентифікаційні дані.

8. Операції між касами підприємства не обмежені сумою

З урахуванням суворих вимог щодо ведення касових операцій, закріплених у Положенні про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджене постановою Правління Національного банку України від 29.12.2017 р. № 148, господарюючі суб'єкти вважають за доцільне проконсультуватися з податківцями, щоб уникнути можливих непорозумінь.

Нагадаємо, що готівкові розрахунки підприємствами можуть проводитися лише в обмеженій сумі:

- між собою — до **10 000** грн;
- з фізособами — до **50 000** грн.

У зв'язку з цим виникло питання: чи варто торговельному підприємству дотримуватися цих лімітів при внесенні виручки з каси торговельного залу до основної каси підприємства?

На це податківці в консультації ДПСУ від 03.07.2020 р. № 2688/6/99-00-07-05-01-06/ІПК відповіли: у межах одного підприємства операції між касами не лімітуються.

Такого висновку податківці дійшли виходячи з того, що зазначені вище обмеження стосуються саме розрахунків готівкою, а операція між касами одного й того самого підприємства фактично готівковим розрахунком не є.

ВТОМИВСЯ ВІД ІНФОРМАЦІЙНОГО СМІТТЯ?

ЧИТАЙ ЛИШЕ ТЕ, ЩО МАЄ СЕНС, НА

WWW.UA.NEWS

9. Верховний Суд: роботодавці не зобов'язані самостійно шукати та працевлаштовувати людей з інвалідністю

Обов'язок підприємства щодо *створення робочих місць* для людей з *інвалідністю* — не супроводжується його обов'язком *підбирати* і *працевлаштовувати* таких осіб на створені робочі місця. Таку позицію підтверджує *Постанова Касаційного адміністративного суду Верховного Суду від 24.06.2020 р. у справі № 440/2008/19*.

Обставини судової справи свідчать про те, що обласне відділення *Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю* прагнуло стягнути з підприємства *адміністративно-господарські* санкції за *незайняті* робочі місця, призначені для працевлаштування осіб з інвалідністю.

Однак підприємство стверджувало, що *самостійно* здійснювало *пошук* і *працевлаштування* осіб з інвалідністю. Також воно зверталося до *центру зайнятості* стосовно наявності вільних робочих місць за формою *№ 3-ПН*. У свою чергу, центром зайнятості на оголошені вакансії протягом 2018 року направлено *51* особу з інвалідністю, *5* з яких *відмовилися* від працевлаштування, а інші — *працевлаштовані* на підприємстві, що підтверджується *письмовими* доказами.

Суди вказують на те, що підприємство *не* несе відповідальності за *невиконання* нормативу працевлаштування осіб з інвалідністю, якщо воно вжило *необхідних заходів* щодо створення для них робочих місць, зокрема створило *робочі* місця для таких осіб та своєчасно, достовірно, у повному обсязі *проінформувало* відповідні установи, але фактично *не* працевлаштувало особу з інвалідністю з причин, що *не* залежать від нього, як-от: *відсутність* осіб з інвалідністю, *відмова* особи з інвалідністю від працевлаштування на підприємстві, *бездіяльність державних* установ, які повинні сприяти працевлаштуванню осіб з інвалідністю.

Тому працевлаштування осіб з інвалідністю здійснюють або шляхом *їх* безпосереднього *звернення* на підприємство, або шляхом звернення до державної служби зайнятості, яка, у свою чергу, здійснює пошук підходящої роботи для працевлаштування такої особи з інвалідністю. Таким чином, *обов'язок* щодо працевлаштування осіб з інвалідністю покладають як на роботодавців, так і на *державну службу зайнятості*. Водночас нормами чинного законодавства *не покладено* обов'язку на підприємства *самостійно* займатися пошуком осіб з інвалідністю для подальшого працевлаштування.

На цю тему — див. також статтю в «Бухгалтері» № 7'2020 на с. 8–10, у якій розглянуті питання щодо заповнення та подання *звітності* та можливості уникнути *штрафу* за порушення «інвалідного» нормативу. Там само наведено й *судову практику* на користь *роботодавців*, які не впоралися з працевлаштуванням осіб з інвалідністю.

10. Суд не може прийняти рішення про виключення учасника з господарства

Верховний Суд вважає, що *виключення учасника з ТОВ судом є втручанням* у господарську діяльність товариства.

Суть справи: учасниця ТОВ звернулася з позовом, зокрема, про *виключення* зі складу учасників товариства іншого *учасника*. Позивачка зазначила, що цей учасник повинен бути виключений на підставі ст. 64 Закону «*Про господарські товариства*» (у редакції, чинній на дату прийняття спірних рішень), оскільки вчиняє *протиправні* дії, *перешкоджає* своїми діями діяльності ТОВ та систематично *не* виконує свої обов'язки перед ТОВ.

Місцевий та апеляційний суди *відмовили* в задоволенні позовних вимог.

Колегія суддів Касаційного господарського суду ВС *погодила*ся з таким висновком.

Відповідну Постанову у справі № 922/1393/19 ВС прийняв *18.06.2020 р.*

Зі змісту статей 52, 59, 64 Закону «*Про господарські товариства*», а також статей 15, 30 Закону «*Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю*» випливає, що прийняття рішення про *виключення* учасника з господарського товариства закон відносить до компетенції *загальних зборів* учасників товариства, а *не* суду.

Питання *виключення* учасника зі складу учасників товариства належить до питань *діяльності товариства*, рішення яких у судовому порядку буде розцінюватися як *втручання* суду в господарську діяльність товариства, у тому числі до *виключної* компетенції *загальних зборів* учасників товариства, та призведе до порушення судом одного із загальних принципів господарювання, визначених у ст. 6 ГКУ, про *заборону незаконного втручання* органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб у *господарські* відносини.

11. Відшкодування моральної шкоди працівнику за професійне захворювання — висновки Верховного Суду

Верховний Суд Постановою від 15.06.2020 р. у справі № 212/3137/17-ц поставив крапку в трирічному процесі за позовом працівника до роботодавця — гірського підприємства про відшкодування моральної шкоди, заподіяної ушкодженням здоров'я. Суд постановив, що невиконання роботодавцем обов'язку щодо забезпечення безпечних і здорових умов праці, яке мало наслідком виникнення у позивача професійного захворювання, втрату працездатності та встановлення інвалідності, є підставою для відшкодування роботодавцем (його правонаступником) заподіяної працівникові моральної шкоди.

Служителі Фемиди зазначили, що в статті 173 КЗпП закріплено право працівника на відшкодування шкоди, заподіяної каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я, пов'язаним з виконанням трудових обов'язків.

Частиною першою статті 237¹ КЗпП передбачено відшкодування власником або уповноваженим ним органом моральної шкоди працівнику в разі порушення його законних прав, що призвело до моральних страждань, втрати нормальних життєвих зв'язків і вимагає від нього додаткових зусиль для організації свого життя.

Відшкодування моральної шкоди провадиться власником, якщо небезпечні або шкідливі умови праці призвели до моральних втрат потерпілого, порушення його нормальних життєвих зв'язків, вимагають від нього додаткових зусиль для організації свого життя. Під моральними втратами потерпілого розуміються

страждання, заподіяні працівникові внаслідок фізичного або психічного впливу, що спричинило погіршення або позбавлення можливостей реалізації ним своїх звичок і бажань, погіршення відносин з оточуючими людьми, інші негативні наслідки морального характеру.

У пунктах 9, 13 Постанови Пленуму ВСУ від 31.03.95 р. № 4 «Про судову практику у справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди» судам роз'яснено, що розмір відшкодування моральної (немайнової) шкоди суд визначає залежно від характеру та обсягу страждань (фізичних, душевних, психічних тощо), яких зазнав позивач, характеру немайнових втрат (їх тривалості, можливості відновлення тощо) та з урахуванням інших обставин. Зокрема, враховуються стан здоров'я потерпілого, важкість вимушених змін у його життєвих і виробничих стосунках, ступінь зниження престижу, ділової репутації, час та зусилля, необхідні для відновлення попереднього стану. При цьому суд повинен виходити з принципів розумності, виваженості та справедливості.

Відповідно до статті 237¹ КЗпП за наявності порушення прав працівника у сфері трудових відносин (незаконного звільнення або переведення, невиплати належних йому грошових сум, виконання робіт у небезпечних для життя і здоров'я умовах тощо), яке призвело до його моральних страждань, втрати нормальних життєвих зв'язків чи вимагає від нього додаткових зусиль для організації свого життя, обов'язок з відшкодування моральної (немайнової) шкоди покладається на власника або уповноважений ним орган незалежно від форми власності, виду діяльності чи галузевої належності.

Увага!

Документи, опис яких поміщений у «Док-огляді», шукайте на сайті kirshbuh.in.ua у розділі «Документи».

ОЧИЩЕННЯ СОВІСТІ

Де знайшли	Як було	Як треба
№ 25–26'2020, с. 14, п. 4, п'ятий абзац зверху	У зв'язку з цим виникло питання про відображення в декларації з податку на прибуток суми амортизації таких «старих» ОЗ вартістю менше 6000 грн.	У зв'язку з цим виникло питання про відображення в декларації з податку на прибуток суми амортизації таких «старих» ОЗ вартістю менше 20 000 грн.

Ділове консультування за телефоном для передплатників «Бухгалтера» від автора журналу!

Консультації платні.

(057) 717 19 11

ДОКУМЕНТИ З КОМЕНТАРЯМИ

Позика в нерезидента перетворює в агента

Виплата нерезиденту відсотків за договором позики платником ЄП 4-ї групи: як оподатковувати

З ІПК Державної податкової служби України від 10.06.2020 р.
№ 2388/6/99-00-05-05-02-06/ІПК

Державна податкова служба України розглянула звернення щодо оподаткування одноразової виплати суми процентів за позику, надану **нерезидентом**, податком на доходи нерезидента із джерелом їх походження з України та, керуючись ст. 52 Податкового кодексу України (далі — **Кодекс**), повідомляє.

Відповідно до інформації, наданої платником, резидент України — платник єдиного податку 4 групи для поповнення обігових коштів уклав **договір позики** із **нерезидентом**. При цьому при отриманні позики резидент повинен одноразово сплатити **нерезиденту 1,5%** від суми максимального розміру позики.

<...>

З урахуванням того, що **одноразова** виплата **нерезиденту** на день зарахування коштів за договором позики **не виокремлена** як **окремий** вид доходу, що отримується нерезидентом з джерелом походження з України, та **не** є доходом у вигляді **виручки** або **інших**

видів компенсації вартості товарів, виконаних робіт, наданих послуг, така виплата розглядається як **інші доходи** від провадження нерезидентом господарської діяльності на території України.

Отже, резидент, що здійснює на користь **нерезидента** одноразову виплату на день зарахування коштів за договором позики, має **утримати податок** з доходу від такої операції за правилами, визначеними п/п. 141.4.2 п. 141.4 ст. 141 Кодексу, якщо інше не передбачено положеннями міжнародного договору.

<...>

Від редакції

Податківці нагадали, що відповідно до п. 297.5 ПКУ платник ЄП, який здійснює на користь **нерезидента-юрособи** будь-які виплати з доходів із джерелом їх походження з України, нараховує та сплачує **податок з доходів** нерезидента в порядку, розмірі та у строки, встановлені розділом III ПКУ.

У першу чергу в разі виплати доходу нерезиденту-юрособі потрібно визначитися з **класифікацією платежу** та проаналізувати **умови договору**, адже дохід, що виплачується нерезиденту, може бути: доходом у вигляді **виручки** або **інших** видів компенсації вартості товарів, виконаних робіт, наданих послуг; платежами, за якими виникає обов'язок утримати **податок** (наприклад, **відсотки, дивіденди, роялті**, винагорода за здійснення культурної, освітньої, релігійної, спортивної, розважальної діяльності на території України і т. п.).

При цьому вимога утримати і сплатити податок **не** залежить від **податкового статусу** особи — про це слід пам'ятати всім суб'єктам господарювання під

час виплати доходу нерезидентам. І тут необхідно згадати про **зміни**, внесені до ПКУ Законом від 16.01.2020 р. № 466-IX «**Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві**» (далі — **Закон № 466**), щодо оподаткування **податком на прибуток** нерезидентів-юрсіб та їх постійних представництв.

Як відомо, платником податку на прибуток у цій ситуації є **нерезидент-юрособа**, який отримує доходи з джерелом походження з України, що підтверджується п/п. 133.2.1 ПКУ. А вже платник ЄП просто виконує функцію **посередника** щодо сплати податку (податкового агента).

Тепер коло платників податку на прибуток **розширено**. У розділі III ПКУ відтепер прямо визначено, що платники **ЄП**, а також «**загальні**» ФОПи та **незалежні професіонали** є платниками податку на прибуток з доходів, які вони виплачують **нерезидентам**. Відповідним чином змінилася редакція п/п. 141.4.2 та ст. 133 ПКУ.

І якщо для платників **ЄП** обов'язок утримувати податок на репатріацію був і раніше прописаний у п. **297.5** ПКУ, то щодо «загальних» ФОПів та незалежних професіоналів згідно з п. **177.13** та **178.8** такий обов'язок дійсно **вперше** декларується **прямо**. Хоча податківці і раніше вимагали від ФОПів утримувати **податок на репатріацію** під час виплати доходів **нерезиденту** (див., наприклад, консультацію ДФСУ від **08.11.2018 р. № 4735/Л/99-99-13-01-02-14/ІПК** у «Бухгалтері» № 48'2018 на с. 20).

Крім того, уточнено статус **постійних представництв нерезидента*** як платника податку на прибуток. У п/п. **141.4.1** та **141.4.2** тепер зазначено, що податок на репатріацію **не сплачується**, якщо постійне представництво **оподаткувало** дохід **в Україні** та перераховує його **нерезиденту**.

* Його визначення суттєво **розширено**.

Такі доходи, як відомо, оподатковуються відповідно до п/п. **141.4.7** ПКУ. І в консультації ДПСУ від **11.10.2019 р. № 739/6/99-00-07-02-02-15/ІПК** (див. її у «Бухгалтері» № 46'2019 на с. 20–21) податківці також з'ясували, що податок на репатріацію **не** стягується, якщо такий дохід було **оподатковано** податком на прибуток **в Україні**.

Оскільки в аналізованій консультації йдеться про платників **ЄП 4-ї** групи, повідомляємо, що оновлений п. **133.1** ПКУ з **01.01.2021** р. звільняє їх від утримання **податку з доходів нерезидентів**, зазначених в абзацах **4–6** п/п. **14.1.49** ПКУ, або з інших доходів, прирівняних до **дивідендів**.

Такі виплати оподатковуватимуться податком за своїми **специфічними** правилами, і це стосуватиметься головним чином **контрольованих** операцій. Ставка оподаткування цих доходів — **15%**.

ВІД ШЕФ-КУХАРЯ

Мандруй Україною

Таким ↑ слоганом було супроводжено
це ↓ нововведення

Відома ідея **Міністра юстиції** продавати поліпшені **платні** місця в **слідчих ізоляторах**. Вона успішно втілюється в життя і принесла бюджету кілька сотень тисяч гривень за лічені дні.

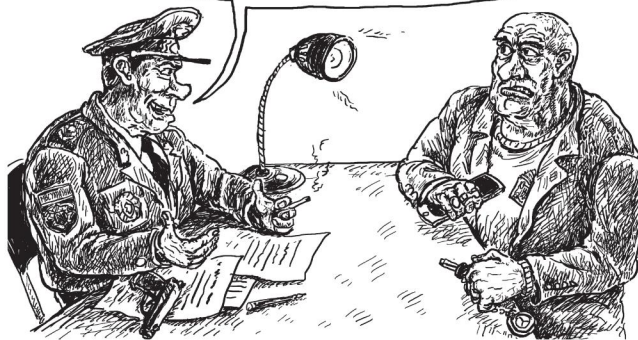
Це й **не** дивно: **доба** в такому «**готелі**» коштує в Києві **2000** грн, хоча якщо довше — то включаються **знижки** «за **опт**»: **тиждень** коштує **8000**, **місяць** — усього **12 000** з людини. В **інших** містах — істотно **дешевше**. При цьому «**номери**» бувають **2-**, **3-** та **4-**місні.

Прикол же увесь в тому, що отакий «номер» можна і **подарувати**: міністерство реалізує **подарункові сертифікати** на проживання в таких «готелях» — строком дії на **півроку**, а якщо його щасливий володар так і не був за ці 6 місяців узятий під варту, то сплачена сума не повертається ані дарувальнику, ані обдаровуваному, а йде на **ремонт камер**. Уже безкоштовних, **не вір**.

Охочі **зробити** такий «**приємний подарунок**» теж знайшлися — тим більше, що повідомлення про цю затію потрапило до Мережі у тому числі й на **туристичні** сайти.

Можливо, захочуть зробити такий подарунок — у складчину — якісь **фанати** футбольного клубу (наприклад, арбітрові, який призначив на **93-**й хвилині **пенальті** у ворота їхньої команди).

Вам, дороженький, із народу
вже рік у **СІЗО** оплатили!
Поліпшеному...

Або — «клієнти» прискіпливого **податківця**.

Або — родичі того, хто **програв** несправедливий **суд** (а може — за участю і самого того, хто **програв**, якщо він був **позивачем**).

І оскільки сертифікат при цьому **не надто** дешевий, він стане **сигналом**: наскребли на подарунок — наскребуть і на «**вендету**».

У сенсі — на **правий** суд, якщо вже грошей не шкода.

Таке от **подарункове** «**memento mori**»* **по-українськи**, хоч і без «**mori**».

* **Пам'ятай про смерть** (лат.).

Виходить з липня 1996 р.
Періодичність — 4 рази на місяць
Свідоцтво про держреєстрацію
КВ № 20316-10116ПР
від 11.10.2013 р.
Засновник і видавець —
ТОВ «ПРЕС-ЕКСПРЕС 2013»

Шеф-редактор
Олександр Кірш,
заслужений економіст України,
Ph. D., чл.-кор. АЕНУ і МКА,
радник Міністра
розвитку економіки, торгівлі
та сільського господарства України
на громадських засадах

Заст. Шеф-редактора
Алла Погребняк

Редакційна колегія:
Станіслав Погребняк,
д. ю. н., проф.;
Олена Уварова, к. ю. н.,
Григорій Берченко, к. ю. н.;
Леонід Карпов, к. е. н.;
Дмитро Михайленко

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ

Відп. за випуск: **В. Беспалов**

Набір: **О. Сергеева**

Кор. і літ. ред.: **О. Мкртчян**, к. м. с.

Верстка, малюнки: **В. Лотоцький**

Адреса редакції:
61002 Україна,
Харків, вул. Алчевських, 4

Тел.: (067) 803-96-71,
(057) 717-19-11

E-mail: presexpr@gmail.com

Поштовий зв'язок: а/с 7309,
Харків-2, 61002

Доставка: (067) 803-96-71

Підписано до друку 06.08.2020 р.
Формат 60х84/8, друк офсетний
Ум.-друк. арк. 1,86;
ум.-вид. арк. 1,43

© ТОВ «ПРЕС-ЕКСПРЕС 2013»

Податки та навколо

А. Погребняк. ПЗ — почесний обов'язок. ПК — примха буржуїна
Розрахунок коригування ПДВ:
поради по суті 4

Податки та навколо / Юрнюанси

О. Кірш. Безподатковий трикутник
Бартер на ЄП:
без бартеру і без оподаткування 8

Док-огляд

Нове вийшло

1. Популяризація торговельної марки: чи буде ПДВ 9
2. Як розраховується пільга з податку на прибуток,
якщо переноситься від'ємне значення з попереднього року,
але звітний період також збитковий 9
3. Яка ставка ЄСВ діє
в період переогляду в МСЕК
працівника з інвалідністю 9
4. Під час карантину адмінштрафи
за порушення з ЄСВ не застосовуються 10
5. Коли ФОП, що ліквідується,
подає останню (ліквідаційну) податкову декларацію 10
6. Верховний Суд роз'яснив наслідки
затримки сплати податків з вини банку 10
7. Чи можна кваліфікований електронний підпис
посадової особи юрособи
використати при поданні нею декларації як ФОПом 11
8. Операції між касами підприємства
не обмежені сумою 11
9. Верховний Суд: роботодавці не зобов'язані
самостійно шукати та працевлаштовувати
людей з інвалідністю 12
10. Суд не може прийняти рішення
про виключення учасника з госптовариства 12
11. Відшкодування моральної шкоди працівнику
за професійне захворювання —
висновки Верховного Суду 13

Документи з коментарями

Позика в нерезидента
перетворює в агента

Виплата нерезиденту відсотків за договором позики
платником ЄП 4-ї групи: як оподатковувати

З ІПК Державної податкової служби України
від 10.06.2020 р. № 2388/6/99-00-05-05-02-06/ІПК 14

Від шеф-кухаря

Мандруй Україною 15

Картинна галерея

Малюнки В. Лотоцького 1, 4, 9, 11, 12, 14, 15